

ВПЛИВ ЛІНІЙНОЇ НАЛЕЖНОСТІ НА РІВЕНЬ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ БУРОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

В. І. Ладика, д.с.-г.н., професор, академік НААН

Ю. М. Павленко, к.с.-г.н., доцент

А. В. Сухарєва, магістр.

Сумський національний аграрний університет

В кожному із стад досліджено особливості показників молочної продуктивності первісток та повновікових корів у межах ліній. Встановлено, що для кожного із господарств притаманні свої чітко визначені перспективні лінії, представники яких характеризуються високим рівнем надоїв та вмістом жиру в молоці.

Ключові слова: селекція, лінія, корова, надій, вміст жиру.

За умов великомасштабної селекції важливим є вирішення питання щодо існування коротких ліній [20], розробки заходів продовження терміну їхнього існування [8], використання міжлінійних кросів, як ефективного способу отримання внутрішньопородного гетерозису [4], розробки методології контролю та управління системою формування та розвитку породи, оскільки її генеалогічна структура може ускладнюватись за рахунок збільшення кількості використаних ліній, що призводить до зниження темпів генетичного прогресу та масового інбридингу у стадах [6]. Окреслені вище проблеми визначають актуальність проведення експериментальних досліджень на сучасному етапі селекції новоствореної української бурої молочної породи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Лінійне розведення як один з найважливіших елементів селекції для прискореного поліпшення порід і стад займає чільне місце у працях вчених України та країн СНД на протязі останнього сторіччя і до теперішнього часу [1, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 17].

Класики зоотехнічної науки стверджували, що диференціація порід на структуровані одиниці дозволяє створювати високопродуктивні та стійкі у спадковості покоління групи тварин на основі використання за певною схемою добору і підбору видатних плідників та їхнього найбільш цінного потомства [12, 20].

Сучасні вчені низкою своїх публікацій констатують, що лінії є основним елементом в процесі консолідації тварин, що ґрунтується на постійному вдосконаленні генеалогічної структури породи шляхом інтегрування методів індивідуальної селекції з популяційно-генетичним підходом. На думку авторів новітньої теорії породоутворення у внутрішньопородну ієрархію поряд із заводськими мають входити і генеалогічні лінії. В процесі формування генеалогічних структур у вітчизняних породах допускається можливість добору за родоначальника плідника поліпшувальної породи з урахуванням його оцінки за якістю потомства [2, 5, 7, 15, 18, 19].

Наявність у породі різноякісних ліній дозволяє підтримувати оптимальний рівень її

генетичної різноманітності, надаючи необхідні для прогресивного розвитку стабільність та пластичність [10, 12, 18].

Основна мета досліджень полягала у поглибленому вивченні наявних генеалогічних формувань масиву тварин української бурої молочної породи Сумського регіону за провідними господарсько-корисними ознаками.

Реалізація визначеної мети передбачала виконання наступних завдань:

– дослідити рівень молочної продуктивності корів української бурої молочної породи піддослідних господарств в межах генеалогічних формувань.

Матеріали та методи досліджень.

Господарськи корисні ознаки корів вивчались у стадах племінних заводів Сумської області: ДП ДГ Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН України Сумського району (n=238), ПАТ ПЗ "Михайлівка" Лебединського району (n=964), ПАФ "Колос" (n=211) та ДП "Побєда" (n=513) Білопільського району з використанням матеріалів первинного зоотехнічного племінного обліку (форма 2–мол) та селекційної інформації програми СУМС "Орсек". Молочну продуктивність корів української бурої молочної породи досліджували за результатами першої, третьої та вищої лактацій за наступними показниками: надій за 305 днів, кг; середній вміст жиру в молоці за лактацією, %.

Біометричне опрацювання експериментальних даних проводили, використовуючи формули Н.А. Плохинського [16] та Е. К. Меркурьєвої [14] на ЕОМ з використанням програмного забезпечення.

Результати досліджень. У процесі селекції молочної худоби одним із важливих питань щодо ефективності ведення ліній у породі є необхідність постійного їхнього моніторингу в межах окремих господарств при внутрішньолінійному розведенні, кросах ліній, поєднанні окремих бугаїв–плідників, оскільки у результаті індивідуальної селекції, яка проводиться в умовах конкретно визначених господарств, формуються індивідуальні особливості тварини, тобто ступінь реалізації спадковості завжди лімітується умовами середовища, яке може сприяти розвитку ознаки

чи гальмувати її [4, 5, 8].

Нашими дослідженнями встановлено, що молочна продуктивність корів української бурої молочної породи істотним чином змінюється залежно від лінії в умовах окремих господарств (табл. 1).

Зокрема у ПАТ ПЗ "Михайлівка" серед одинадцяти найбільш вагомих генеалогічних структур у стаді за величиною надоїв згідно результатів першої лактації перевага належала тваринам генеалогічної лінії Сюпріма 124652, вірогідно підтверджена у порівнянні з однолітками ліній Дістінкшна 159523, Елеганта 148551, Концентрата 106157, Лайласана 131528, Орегона 086356, Пейвена 136140, Стретча 143612 з різницею в межах 328–540 кг ($P < 0,05 \dots 0,01$). Щодо оцінки корів-первісток за вмістом жиру в молоці, провідними виявились потомки бугаїв лінії Концентрата 106157, які з вірогідною різницею 0,03–0,04% переважали худобу ліній Дістінкшна 159523, Елеганта 148551, Елейма 110327, Ладді 125640, Лайласана 131528, Пейвена 136140 та Стретча 143612.

Згідно результатів оцінки надою за третю

лактацію кращими виявились корови лінії Елейма 110327, Сюпріма 124652 та Орегона 086356. При цьому найбільш продуктивними були тварини лінії Сюпріма 124652 з підтвердженою у більшості випадків вірогідною перевагою над худобою інших генеалогічних формувань за надоєм в межах 143–973 кг. Жирність молока згідно результатів третьої та найвищої лактацій у тварин лінії Орегона 086356 була вищою на 0,04–0,09% ніж у корів інших ліній.

Надій за вищу лактацію засвідчив домінування тварин лінії Елейма 110327 над іншими з різницею в межах 132–1215 кг молока за лактацію. Достовірний рівень зафіксований при порівнянні надоїв корів даної лінії з аналогами ліній Дістінкшна 159523 – 1215 кг ($P < 0,001$), Елеганта 148551 – 926 кг ($P < 0,001$), Концентрата 106157 – 763 кг ($P < 0,01$), Ладді 125640 – 613 кг ($P < 0,05$), Лайласана 131528 – 819 кг ($P < 0,001$), Орегона 086356 – 793 кг ($P < 0,01$), Пейвена 136140 – 1068 кг ($P < 0,001$), Стретча 143612 – 637 кг ($P < 0,01$).

Таблиця 1

Продуктивність корів у межах генеалогічних формувань та підслідних господарств, (М ± м)

Лінія	п	бугаїв	Продуктивність за 305 днів лактації:								
			першої			третьої			вищої		
			п	надій, кг	% жиру	п	надій, кг	% жиру	п	надій, кг	% жиру
ПАТ ПЗ "Михайлівка"											
Дестіні 118619	4	18	3226±204,1	3,82±0,036	18	4368±257,7	3,80±0,019	18	4515±249,3	3,81±0,020	
Дістінкшна 159523	10	66	2933±82,3	3,80±0,010	39	3827±121,7	3,80±0,014	53	3772±106,3	3,80±0,012	
Елеганта 148551	25	300	3085±44,5	3,80±0,006	189	4035±64,3	3,81±0,012	256	4061±53,6	3,81±0,009	
Елейма 110327	7	29	3442±141,7	3,79±0,019	28	4657±183,4	3,80±0,013	29	4987±179,2	3,81±0,012	
Концентрата 106157	3	32	3047±115,6	3,84±0,014	28	4178±156,7	3,76±0,023	30	4224±165,4	3,76±0,020	
Ладді 125640	3	21	3443±204,3	3,78±0,013	15	4018±193,1	3,81±0,026	19	4374±163,8	3,78±0,029	
Лайласана 131528	12	61	3105±104,3	3,79±0,016	45	4395±172,2	3,81±0,019	60	4168±156,1	3,79±0,016	
Орегона 086356	7	54	3068±110,3	3,80±0,012	34	4425±194,1	3,85±0,029	45	4194±168,3	3,85±0,022	
Пейвена 136140	17	186	2984±56,0	3,80±0,006	116	3863±96,2	3,80±0,009	153	3919±80,0	3,79±0,007	
Стретча 143612	18	166	3145±61,6	3,81±0,006	124	4362±95,4	3,80±0,010	153	4350±85,4	3,80±0,008	
Сюпріма 124652	8	20	3473±156,1	3,79±0,034	20	4800±177,8	3,78±0,021	20	4855±164,9	3,78±0,022	
ДП "Победа"											
Вігата 083352	2	61	3305±72,8	3,92±0,026	13	4071±210,7	3,82±0,053	28	3833±115,8	3,89±0,031	
Дістінкшна 159523	3	59	3247±92,1	3,99±0,030	19	4311±205,4	3,89±0,048	44	4188±112,5	3,96±0,033	
Елеганта 148551	11	249	2963±41,7	3,86±0,015	165	3808±71,1	3,91±0,022	212	4002±54,9	3,92±0,016	
Орегона 086356	3	12	2652±82,4	3,78±0,031	8	3907±331,1	3,75±0,044	10	3756±293,3	3,79±0,049	
Пейвена 136140	2	95	2776±62,8	3,81±0,019	71	3496±103,0	3,85±0,022	86	3732±90,4	3,90±0,030	
Стретча 143612	3	25	3294±106,3	3,84±0,036	9	4440±322,0	3,82±0,065	11	4424±258,7	3,84±0,055	
ПАФ "Колос"											
Вігата 083352	1	16	2844±134,7	3,60±0,059	10	4008±216,7	3,80±0,040	12	4012±251,3	3,82±0,064	
Дестіні 118619	2	23	3621±203,0	3,89±0,044	20	5078±273,8	3,95±0,087	22	5088±229,4	3,98±0,089	
Дістінкшна 159523	1	18	3660±207,7	3,82±0,032	14	4740±250,4	3,74±0,047	17	5006±202,4	3,79±0,044	
Елеганта 148551	15	128	3188±77,1	3,78±0,023	79	4315±142,1	3,83±0,029	106	4346±110,2	3,79±0,028	
Орегона 086356	1	20	3466±206,4	3,78±0,034	9	4238±377,4	3,84±0,084	18	4229±246,0	3,73±0,060	
ДП ДГ Інституту сільського господарства Північного Сходу											
Дістінкшна 159523	4	49	3767±122,0	3,77±0,041	36	5173±164,3	3,86±0,068	44	5147±145,8	3,82±0,051	
Елеганта 148551	8	65	3780±107,3	3,80±0,037	42	5338±182,2	3,80±0,045	56	5156±154,3	3,88±0,041	
Лайласана 131528	2	11	4065±236,1	3,94±0,077	8	5427±314,8	3,77±0,078	10	5540±211,0	3,92±0,204	
Пейвена 136140	2	45	3489±114,8	3,79±0,067	36	4882±159,2	3,86±0,043	42	4899±141,5	3,88±0,042	
Стретча 143612	2	16	3547±220,0	3,80±0,063	12	4914±282,0	3,81±0,068	13	5337±236,2	3,80±0,108	

В умовах племзаводу ДП "Победа" генеалогічна структура стада включала в себе представниць шести ліній. Найвища

продуктивність первісток зареєстрована у потомства Вігата 083352, вірогідно переважаючи корів ліній Елеганта 148551, Орегона 086356,

Пейвена 136140 на 342–653 кг молока ($P < 0,001$). Жирність молока за даними цієї ж та найвищої лактацій виявилась найвищою в худоби лінії Дістінкшна 159523. За надоями, згідно результатів третьої та найвищої лактацій, на рівні 4440 та 4424 кг молока перевага належала коровам лінії Стретча 143612.

Найбільш високим вмістом жиру в молоці характеризувались тварини лінії Елеганта 148551, у яких вірогідність отриманих даних підтверджена у порівнянні з жирномолочністю корів лінії Орегона 086356 з різницею 0,16% ($P < 0,01$).

У племінному заводі ПАФ «Колос» встановлено, що тварини належать до п'яти генеалогічних формувань, серед яких найбільш чисельною є лінія Елеганта 148551. Вона включає в себе майже 63% всього поголів'я, тоді як питома вага інших ліній у структурі стада становила 7,8–11,2%. Проте перевага лінії у кількісному виразі не підтримувалася якістю.

Так, за результатами першої лактації найбільший надій, на рівні 3660 кг молока, мали корови лінії Дістінкшна 159523 і перевищували за цим показником худобу інших угруповань на 39–816 кг. При цьому в порівнянні з лініями Вігата 083352, де різниця набула максимального значення, та Елеганта 148551 (472 кг) дані є статистично достовірними ($P < 0,001$ та $P < 0,05$ відповідно). Що стосується вмісту жиру в молоці, тут домінуюче положення належало первісткам лінії Дестіні 118619 (3,89%), які з високим ступенем достовірності переважали худобу ліній Вігата 083352 на 0,29% ($P < 0,001$), Елеганта 148551 та Орегона 086356 – на 0,11% ($P < 0,05$).

Згідно аналізу даних повновікової лактації, високі показники надоїв корів лінії Дестіні 118619 (5078 кг) вдало поєднувались з підвищеним вмістом жиру в молоці (3,95%). Дослідженнями встановлено перевагу тварин лінії Дестіні 118619 за молочною продуктивністю над коровами лінії Вігата 083352 на рівні 1070 кг ($P < 0,01$) та Елеганта 148551 – 763 кг ($P < 0,05$). Жирність молока худоби лінії Дестіні 118619 була вірогідно вища у порівнянні з тваринами лінії Дістінкшна 159523 – +0,21% ($P < 0,05$).

Показники вищої лактації знову засвідчили панівну позицію корів лінії Дестіні 118619 за надоем і вмістом жиру в молоці на рівні 5088 кг і 3,98% відповідно. Різниця в показниках молочної продуктивності порівняно з худобою інших ліній знаходилась в межах 82–1076 кг і була високодостовірною в порівнянні з нащадками лінії Вігата 083352 ($P < 0,01$), Елеганта 148551 ($P < 0,01$) та Орегона 086356 ($P < 0,05$). Статистично достовірну перевагу тварин лінії Дестіні 118619 за жирністю молока в межах 0,19–0,25% ($P < 0,05$) спостерігаємо стосовно тварин ліній Елеганта 148551 та Орегона 086356.

У племзаводі ДП ДГ Інституту сільського

господарства Північного Сходу нашими дослідженнями було встановлено перевагу корів лінії Лайласана 131528 за надоями та вмістом жиру в молоці протягом усіх досліджених лактацій порівняно з представницями інших чотирьох ліній, виключаючи лише показники жирності молока за результатами третьої лактації. Зокрема перевага тварин цієї лінії над ровесницями за надоем за результатами першої лактації знаходилася в межах 285–576 кг, вищої – 203–641 кг молока і в обох випадках отримані показники мали статистичну достовірність ($P < 0,05–0,01$) в порівнянні з тваринами лінії Пейвена 136140.

Таким чином, враховуючи продуктивні ознаки потомства досліджуваних ліній у межах підконтрольних стад варто використовувати у перспективі кращі із них для подальшого удосконалення стад з розведення бурої худоби. Зокрема оцінка генеалогічних формувань племінного заводу "Михайлівка" засвідчила, що найвищі надої за першу, третю та вищу лактації в межах 3442–4987 кг молока мали тварини ліній Сюпріма 124652 та Елейма 110327. У стаді племінного заводу "Побєда" кращими за кількісними ознаками молочної продуктивності протягом першої лактації виявились корови лінії Вігата 083352 (3305 кг молока), а даними третьої та вищої лактацій (4424–4440 кг) доведено суттєву перевагу поголів'я лінії Стретча 143612. У племзаводі "Колос" найвищі надої на рівні 3660 кг і 5078 кг молока за лактації мали первістки лінії Дістінкшна 159523 та повновікові тварини лінії Дестіні 118619. За оцінкою ліній племінного заводу ДП ДГ Інституту сільського господарства Північного Сходу встановлено, що кращими показниками надоїв у межах 4065–5540 кг за результатами всіх досліджених лактацій характеризувались нащадки бугаїв–плідників лінії Лайласана 131528. Найменш продуктивними у трьох із піддослідних господарств виявились тварини лінії Пейвена 136140, зокрема у стаді племзаводу "Михайлівка" – за результатами першої і вищої лактацій, племзаводу "Побєда" – третьої та вищої, а у племзаводі "Колос" – згідно даних усіх досліджених лактацій.

Найбільш жирномолочними в умовах племзаводу "Михайлівка" виявились тварини ліній Концентрата 106157 та Орегона 086356 (вміст жиру в молоці на рівні 3,84–3,85%), в ДП "Побєда" – Дістінкшна 159523 і Елеганта 148551 (вміст жиру в молоці 3,91–3,96%), племзаводі "Колос" – Дестіні 118619 (вміст жиру в молоці 3,89–3,98%), племзаводі ДП ДГ Інституту сільського господарства Північного Сходу – Лайласана 131528 (вміст жиру в молоці 3,92–3,94%).

Висновки. Встановлено, що у кожному із досліджуваних стад продуктивність худоби диференційована в межах оцінюваних

генеалогічних формувань, при чому для кожного із господарств визначені конкретні перспективні лінії.

Список використаної літератури:

1. Басовський М. З. Вирощування, оцінка і використання плідників /М. З. Басовський, І. А. Рудик, В. П. Буркат. – К.: Урожай, 1992. – 214 с.
2. Бородай І. С. Розвиток селекційної науки у скотарстві України у контексті діяльності наукових шкіл / І. С. Бородай // Розведення і генетика тварин. Вип. 42: міжвідомчий тематичний науковий збірник / УААН. ІРГТ. – К.: Аграрна наука, 2008. – С. 28-33.
3. Бура худоба в Україні / Сірацький Й. З., Меркушин В. В., Федорович Є. І. [та ін.] – К.: Науковий світ, 2001. – 205 с.
4. Буркат В. П. Генезис понять і методів та сучасний селекційний контекст розведення тварин за лініями / В. П. Буркат, Ю. П. Полупан // Розведення і генетика тварин. Вип. 38 : матеріали наукової дискусії "Розведення сільськогосподарських тварин за лініями" : міжвідомчий тематичний науковий збірник / УААН. ІРГТ. – К. : Аграрна наука, 2005. – С. 3-36.
5. Буркат В. П. Проблеми теорії і практики племінної справи у тваринництві / В. П. Буркат // Вісник аграрної науки. – 2002. - № 3. – С. 5-9.
6. Буркат В. П. Розведення тварин за лініями: генезис понять і методів та сучасний селекційний контекст / В.П. Буркат, Ю.П. Полупан. – К.: Аграрна наука, 2004. – 68 с.
7. Буркат В. П. Трансформація теорії породотворення у працях українських вчених / В. П. Буркат, Ю. П. Полупан // Вісник аграрної науки. – 2006. - № 12. – С 73-78.
8. Всяких А. С. Методы ускорения селекции молочного скота / Всяких А. С.. – М.: Росагропромиздат, 1990. – 191 с.
9. Всяких А. С. Разведение по линиям в племенном скотоводстве / А. С. Всяких, Ф. Ф. Эйсер // Вестник сельскохозяйственной науки. – 1986. - № 11 (362). – С. 92-96
10. Карпова О. С. Заводской линии – права гражданства в селекционном законодательстве / О. С. Карпова // Зоотехния. – 2002. - № 2. – С. 13-14.
11. Кертиев Р. Совершенствование племенных и продуктивных качеств холмогорского и швицкого скота / Р. Кертиев, Г. Шичкин // Молочное и мясное скотоводство. – 2002. - № 4. – С. 29-31.
12. Красота В. Ф. Разведение сельскохозяйственных животных / Красота В. Ф., Лобанов В. Т., Джапаридзе Т. Г. – М.: Колос, 1983. 412 с.
13. Литвинов И. Освежение крови – один из приемов повышения продуктивности коров / И. Литвинов, С. Тяпугин // Молочное и мясное скотоводство. – 2003. - № 5. – С. 22-24.
14. Меркурьева Е. К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных / Меркурьева Е. К. – М.: Колос, 1970. – 423 с.
15. Молочна худоба Миколаївщини / Ю. Полупан, Р. Мащенко, Н Розмаріца [та ін.] // Тваринництво України. – 2007. - № 6. – С. 17-20.
16. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256 с.
17. Порода сільськогосподарських тварин як система / Й. З. Сірацький, В. В. Меркушин, С. Ю. Демчук [та ін.] // Науковий вісник Національного аграрного університету. – 2000. – Вип. 21. – С. 24-27.
18. Характеристика селекційних стад Черкаського регіону з розведення молочної худоби за господарськи корисними ознаками / М. І. Бащенко, І. В. Тищенко, Л. М. Хмельничий [та ін.] // Вісник Сумського національного аграрного університету, серія "Тваринництво". – Суми, 2002. – Вип. 6. – С. 42 - 45.
19. Эйсер Ф. Ф. Теория и практика племенного дела в скотоводстве / Ф. Ф. Эйсер. – К.: Урожай, 1981. – 192 с.
20. Эрнст Л. К. Крупномасштабная селекция в скотоводстве / Л. К. Эрнст, А. А. Цалитис. – М.: Колос, 1982. – 238 с.

REFERENCES

1. Basovs'kyi M. Z., Rudyk I. A., Burkat V. P. 1992. Vyroshchuvannya, otsinka i vykorystannya plidnykiv. K.: Urozhay, 214 . (in Ukrainian).
2. Boroday I. S. 2008. Rozvytok selektsiynoyi nauky u skotarstvi Ukrayiny u konteksti diyal'nosti naukovykh shkil. Rozvedennya i henetyka tvaryn. Vyp. 42: mizhvidomchy tematychnyy naukovyy zbirnyk / UAAN. IRHT. – K.: Ahrarna nauka, 28-33 (in Ukrainian).
3. Sirats'kyi Y. Z., Merkushyn V. V., Fedorovych Ye. I. 2001. Bura khudoba v Ukraini. K.: Naukovyy svit, 205 (in Ukrainian).
4. Burkat V. P., Polupan Yu. P. 2005. Henezys ponyat' i metodiv ta suchasnyy selektsiynnyy kontekst rozvedennya tvaryn za liniyamy. Rozvedennya i henetyka tvaryn. Vyp. 38 : materialy naukovoyi dyskusiyi "Rozvedennya sil'skohospodars'kykh tvaryn za liniyamy" : mizhvidomchy tematychnyy naukovyy zbirnyk / UAAN. IRHT. – K. : Ahrarna nauka, 3-36 (in Ukrainian).
5. Burkat V. P. 2002. Problemy teorii i praktyky pleminnoyi spravy u tvarynnyts'tvi. Visnyk ahrarnoyi nauky. 3:5-9 (in Ukrainian).
6. Burkat V. P., Polupan Yu. P. 2004. Rozvedennya tvaryn za liniyamy: henezys ponyat' i metodiv ta suchasnyy selektsiynnyy kontekst. – K.: Ahrarna nauka, 68. (in Ukrainian).
7. Burkat V. P., Polupan Yu. P. 2006. Transformatsiya teorii porodoutvorennya u pratsyakh ukrayins'kykh vchenykh. Visnyk ahrarnoyi nauky. 12:73-78 (in Ukrainian).
8. Vsyakih A. S. 1990. Metody uskoreniya selekcii molochnoho skota. M.: Rosagropromizdat, 191 (in Russian).
9. Vsyakih A. S., Eijsner F. F. 1986. Razvedenie po liniyam v plemennom skotovodstve. Vestnik sel'skohozyajstvennoj nauki. 11 (362): 92-96 (in Russian).
10. Karpova O. S. 2002. Zavodskoj linii – prava grazhdanstva v selekcionnom zakonodatel'stve. Zootekhnika. 2:13-14 (in Russian).

11. Kertiev R., SHichkin G. 2002. Sovershenstvovanie plemennyh i produktivnyh kachestv holmogorskogo i shvickogo skota. Molochnoe i myasnoe skotovodstvo. 4: 29-31 (in Russian).
12. Krasota V. F., Lobanov V. T., Dzhaparidze T. G. 1983. Razvedenie sel'skohozyajstvennyh zhyvotnyh. M.: Kolos, 412 (in Russian).
13. Litvinov I., Tyapugin S. 2003. Osvezhenie krovi – odin iz priemov povysheniya produktivnosti korov. Molochnoe i myasnoe skotovodstvo. 5: 22-24 (in Russian).
14. Merkur'eva E. K. 1970. Biometrija v selekcii i genetike sel'skohozyajstvennyh zhyvotnyh - Biometrics in the selection and genetics of farm animals – Moscow, Kolos, 423 (in Russian).
15. Polupan Yu., Mashchenko R., Rozmaritsa N. 2007. Molochna khudoba Mykolayivshchyny. Tvarynnytstvo Ukrayiny. 6: 17-20 (in Ukrainian).
16. Plohinskij N. A. 1969. Rukovodstvo po biometrii dlja zootehnikov - Guide to Biometrics for livestock. – Moscow, Kolos, 256 (in Russian).
17. Sirats'kyy Y. Z., Merkus'hyn V. V., Demchuk S. Yu. 2000. Poroda sil's'kohospodars'kykh tvaryn yak systema. Naukovyy visnyk Natsional'noho ahrarnoho universytetu. 21: 24-27 (in Ukrainian).
18. Bashchenko M. I., Tyshchenko I. V., Khmel'nychy L. M. 2002. Kharakterystyka selektsiynykh stad Cherkas'koho rehionu z rozvedennya molochnoyi khudoby za hospodars'ky korysnymy oznakamy. Visnyk Sums'koho natsional'noho ahrarnoho universytetu, seriya "Tvarynnytstvo". – Sumy. 6: 42 - 45 (in Ukrainian).
19. Eisner F. F. 1981. Teoriya i praktika plemennogo dela v skotovodstve. – K.: Urozhaj, 192 (in Russian).
20. Ernst L. K., Tsalytys A. A. 1982. Krupnomasshtabnaya selekciya v skotovodstve. M.: Kolos, 238 (in Russian).

Ладыка В.И., Павленко Ю.Н, Сухарева А.В. ВЛИЯНИЕ ЛИНЕЙНОЙ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ НА УРОВЕНЬ МОЛОЧНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ КОРОВ УКРАИНСКОЙ БУРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ

В каждом из стад исследованы особенности показателей молочной продуктивности первотелок и полновозрастных коров в пределах линий. Установлено, что для каждого из хозяйств присущи свои четко определенные перспективные линии, представители которых характеризуются высоким уровнем удоев и содержанием жира в молоке.

Ключевые слова: селекция, линия, корова, удой, содержание жира.

Ladyka V.I., Pavlenko Y.N., Sukhareva A.V. INFLUENCE OF LINEAR GENEALOGY TO THE LEVEL OF MILK PRODUCTIVITY OF COWS OF UKRAINIAN BROWN MILKY BREED

In each of the herds the peculiarities of the indicators of milky productivity of the cows in the lines genealogy. It has been established that for each farm there are clearly defined promising lines genealogy, whose representatives are characterized by a high level a cuddle of cows and the content of fat in milk.

Key words: breeding, line, cow, yield of milk, fat content.